

LUNDS
UNIVERSITET

BESLUT

Diarienummer STYR 2023/2815

Datum 2023-12-21

Rektor

Ramverk för samverkan

Lunds universitet behöver möta de stora samhällsutmaningarna men också se nya möjligheter att utveckla sin verksamhet. Plattformen för strategiarbete 2023–2024 (STYR 2022/2375) är ett komplement till den strategiska planen som löper t o m 2026 (STYR 2015/1048) och universitetets övriga strategiska arbete och ska underlätta en snabbare respons på omvärldsförändringar och ett brett engagemang. Ur strategidokumenterna framgår att Lunds universitet ser samverkan som en angelägen fråga för att universitetet ska kunna bibehålla och vidareutveckla sin konkurrenskraft.

Under 2023 har det, framför allt baserat på diskussioner i universitetets samverkansråd och rektors ledningsråd, vuxit fram önskemål kring att förtydliga samspelet mellan samverkan och forskning samt samverkan och utbildning. Detta inte minst då universitetets samverkansuppdrag är omfattande och berör vitt skilda verksamheter.

Ansatsen för detta ramverk är att övergripande lyfta fram de delar av universitetets strategidokument som har speciell bäring på samverkansfrågorna. Ramverket gör inte anspråk på att precisera eller kommentera samverkan vid universitetet på ett heltäckande sätt. Precis som för forskning och utbildning har universitetets fakulteter ett långtgående ansvar för upplägg och genomförande vad gäller samverkan. Ramverket för samverkan syftar snarare till att ge en ram för de avväganden som följer i kölvattnet av samverkansaktiviteter.

Nedan presenteras därför dessa delar av plattformen för strategiarbete med speciellt fokus på samverkansfrågor samt för samverkan relevanta delar av strategiska planen. Utgångspunkten för universitetet återfinns i Högskolelagen enligt nedan.

Utgångspunkter för samverkansarbetet

Samverkansuppgiften. I högskolornas uppgift ska det ingå att samverka med det omgivande samhället för ömsesidigt utbyte och verka för att den kunskap och kompetens som finns vid högskolan kommer samhället till nytta (HL 1 kap. 2 §).

Definierande ansats. Vid Lunds universitet används termen *samverkan* för aktiviteter som inbegriper externa aktörer från privat, offentlig och/eller idéburen sektor och/eller medborgare. Syftet med samverkan är att medverkande aktörer bidrar till gemensam utveckling av ny kunskap och nya förmågor som i sin tur i enlighet med Brundtland-rapporten kan bidra till en ”hållbar utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.” Ledord för detta arbete med samverkan är innovation och innovativt tänkande där samverkan via forskning och/eller utbildning ger möjligheter till att verka kvalitetshöjande för verksamheten.

Lunds universitets vision, värdegrund och strategi

Lunds universitets **vision** är att vara: Ett universitet i världsklass som förstår, förklarar och förbättrar vår värld och människors villkor.

Värdegrund. Lunds universitet ingår i en världsvid universitetsgemenskap och står bakom de grundläggande värderingar som europeiska universitet har enats kring i *Magna Charta Universitatum*. Här fastslås vikten av autonomi och akademisk frihet. Universitetet ska stå fria från påtryckningar från omvärlden och försvara utbildningens och forskningens frihet, integritet och kvalitet.

Värdegrunden är också förankrad i de lagar som en svensk, statlig myndighet ska följa. Verksamheten ska värna demokrati, legalitet, objektivitet, fri åsiktsbildning, respekt för allas lika värde, effektivitet och service samt demokratiska principer och mänskliga fri- och rättigheter. Jämställdhet och mångfald är grundläggande principer för alla delar av vår verksamhet. Andra värderingar som kännetecknar Lunds universitet och har gjort så under lång tid är kritiskt och reflekterande perspektiv, saklighet, opartiskhet, nyfikenhet, engagemang, medmänsklighet och humor.

Strategisk plan. I Lunds universitets strategiska plan framgår att lärosätet ska samverka för att möta samhällsutmaningarna. Nedan sammanfattas de punkter i den strategiska planen som speciellt relaterar till samverkansuppdraget:

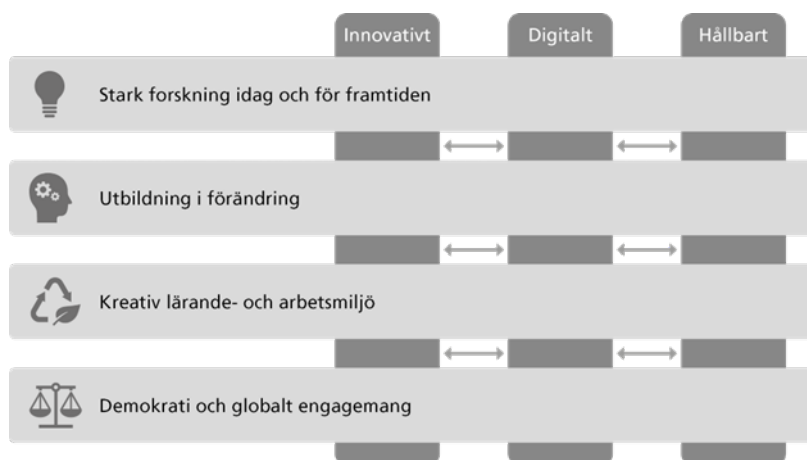
- Universitetets ämnesbredd är unik och ska värnas.
- Aktiv samverkan med offentlig sektor, kulturområdet, samhällslivet, näringslivet och alumner ska vidareutvecklas och underlättas.
- Lunds universitet ska ta ett stort samhällsansvar och möta de globala utmaningarna, exempelvis i arbetet för hållbar utveckling.
- Samverkan och integration med universitet och andra partners i Öresundsregionen ska stärkas.
- Universitetet ska vara en inflytelserik röst i vetenskapssamhället, samhällsdebatten och kulturlivet. I detta ingår att synliggöra verksamheten.

Samverkan ur en strategisk ansats

Omvärlden är mer oförutsägbar och föränderlig än tidigare och förutsättningarna mer komplexa. Lunds universitet ska vara attraktivt och efterfrågat, vilket förutsätter aktiv samverkan med det omgivande samhället i stort. Plattformen för strategiarbete är ett verktyg för att fokusera, accelerera, strukturera och inspirera utvecklingsarbetet. Detta arbete innefattar även samverkansuppdraget. Verksamheten behöver de bästa förutsättningarna för att kunna utvecklas, hålla kvalitet och vara eftertraktad för lång tid framöver.

De tre ledord som genomsyrar alla prioriterade områden och dimensionerna i plattformen (se figur 1) kopplade till samverkansuppdraget är:

- innovativt
- digitalt
- hållbart

Figur 1. Plattformen för strategiarbete

Stark forskning i dag och för framtiden – ett samverkansperspektiv

Sverige har en kunskapsbaserad ekonomi och konkurrerar i världen med innovation och spetskompetens. Lunds universitet ska ge de bästa förutsättningarna för att forskningen ska kunna förnyas, hålla högsta kvalitet och vara relevant för lång tid framöver.

Nedan preciseras prioriterade samverkansområden för stark forskning:

Global teknisk, digital och grön omställning påverkar hela samhället. Stora samhällsutmaningar lyfts inom Agenda 2030 och omfattande förändringar står för dörren. Grön omställning samt teknisk och digital utveckling kommer att ha stor påverkan på kommande generationer och förändra hela samhället. Detta kommer i hög grad att avspeglas i samhällets efterfrågan på kunskap vilket i sin tur påverkar forskningsfinansieringen, både nationellt och internationellt. Högsta kvalitet är ledordet för all forskning, utbildning och innovation vid Lunds universitet. I den framgångsrika forskningens logik ligger ett stort självbestämmande för enskild fakultet, forskare och ämne hur detta mål ska uppnås. Denna framgångsfaktor ska tas tillvara. Sättet att bedriva forskning och utbildning utvecklas dock ständigt på grund av att ny kunskap tas fram och förmedlas i hög takt i hela samhället. Här har Lunds universitet ett speciellt ansvar för att ny kunskap kommer samhället till nytta.

Kompleta kunskapsmiljöer lyfts fram och utvecklas för att möta efterfrågan på kunskap. Lunds universitet har sedan länge identifierat behovet av samarbeten över traditionella ämnesgränser för att kunna ta sig an komplexa samhällsutmaningar. Även samverkan med industri, näringsliv och offentlig sektor är avgörande för att möta nya behov och efterfrågan på kunskap och spetskompetens. Universitetet ska sträva efter kompletta miljöer, såsom profilområden, som ger utrymme för utbildning, forskning och samverkan.

Forskningsfinansiärer, inte minst EU, ställer också krav på samverkan och innovationsförmåga i många utlysningar.

Innovationsdistrikt attraherar kompetens. Konkurrenten om högutbildade personer inom flera områden, såsom medicin, ekonomi, juridik och teknik, är mycket stor och delas globalt av akademi och industri/näringsliv. Regional, nationell och global utveckling går hand i hand med förmågan att rekrytera rätt kompetens. Lunds universitet ska verka för att regionen utvecklas till en dynamisk miljö för högutbildad kompetens. Ett sådant innovationsdistrikt är en miljö som attraherar individer med djup och bred kompetens – en miljö där de i samverkan kan utvecklas i sin profession. Mötesplatser ska utvecklas mellan fakulteter, universitetets inkubatorer, start up-bolag, andra forskningsbaserade företag, övriga näringslivet och industrin. Universitetets rika kulturverksamheter och den inneboende kreativitet som finns inom kulturområdet och dess näringar är viktiga för att utveckla dessa mötesplatser. MAX IV och ESS samt området Science Village vid de båda forskningsanläggningarna har en nyckelroll för forskning, innovation och utveckling inom teknik/nya material och livsvetenskaper. Anläggningarna utgör en del av Medicon Valley – Nordens största kluster för forskning och innovation inom livsvetenskaper.

Öppen vetenskap och stora datamängder förändrar forskningens villkor. Forskningsinfrastruktur och tillhörande stora datamängder behöver lagras och hanteras och Lunds universitet behöver säkra kapacitet och strukturer för detta. Universitetet behöver också noga följa och påverka, inte minst på EU-nivå, arbetet med öppen vetenskap som kan komma att förändra forskningens villkor för kommande generationer av forskare.

När stora datamängder samlas in och lagras och när dataregister eller nya material kan analyseras med hjälp av ny teknik eller metoder uppstår nya forskningsfrågor. När nya forskningsfrågor ställs uppstår också nya etiska dilemman kring integritet, säkerhet, kommersialisering och eventuella risker för samhället. Dessa frågor framstår ofta tydligare i projekt som är av samverkanskaraktär. Forskningsetik är aldrig statisk och Lunds universitet behöver därför ständigt lyfta dessa frågor genom ledarskap, kollegialitet och utbildning.

Utbildning i förändring – ett samverkansperspektiv

Lunds universitet verkar idag i en konkurrensutsatt värld, även digitalt. Studenter efterfrågar högkvalitativ undervisning och examination vid världens bästa universitet, oavsett om det sker på campus eller på nätet. De lärosäten som kan ge både högkvalitativa nätkurser och högkvalitativ campusundervisning kan räkna med konkurrensfördelar.

Nedan preciseras prioriterade samverkansområden för utbildning i förändring:

Attraktiva utbildningar. Såväl arbetsmarknaden som utbildningsutbudet behöver ställa om när digitalisering, nya teknologier, robotisering och artificiell intelligens ersätter yrken eller processer. Alltmer i samhället går mot uppkoppling och sammankoppling. Det gäller människor emellan, hemmets funktioner, apparatur, tjänster och system i offentlig sektor, industri och näringsliv och påverkar därmed samhället på alla plan.

Studenter behöver även kunna navigera i en geopolitiskt komplex värld med stora frågor som klimatförändringar att hantera. De omfattande samhällsutmaningarna och den osäkra framtiden vad gäller arbetsmarknadens kompetensbehov kräver att studenterna inte bara får djupa kunskaper utan också en bred, generisk kunskap som kan byggas på efter behov. Universitetets ämnesbredd och därmed breda samverkan är en konkurrensfördel och den samlade kunskapen ska tas tillvara i utbildningen.

Digitaliseringen drivs framåt i hög hastighet och påverkar och kommer framöver att påverka även innehållet för en hel del av universitetets utbildningar. Denna dimension behöver beaktas för att attraktiva utbildningar som efterfrågas av studenter och potentiella arbetsgivare ska vidareutvecklas i tillräcklig omfattning bl. a. genom välfungerande samverkan med externa aktörer.

Pedagogisk utveckling och meritering. Lärares förutsättningar och incitament för att vidareutveckla pedagogisk kompetens är en nyckelfaktor för framstående utbildning. Speciellt fokus behöver ägnas åt den pedagogiska vidareutvecklingen i digitala miljöer och genomföras på ett sätt som ger studenter goda möjligheter till framtida arbete.

Livslångt lärande med utvecklat kursutbud. I flertalet länder i det globala nord ökar andelen äldre, så även i Sverige. En åldrande befolkning sätter ökat tryck på vård och omsorg, men innebär också att pensionsåldern höjs och arbetslivet blir längre. Med tanke på det förlängda yrkeslivet samt utveckling av nya teknologier och metoder kommer människor därför i större utsträckning att behöva komplettera sina kunskaper för att inte hamna utanför arbetsmarknaden.

Reformer och nya lagar kring flexibilitet, omställningsförmåga och anställningsskydd har trätt i kraft. I detta finns ett omställningsstudiestöd som öppnar för fler möjligheter till kompetensutveckling för yrkesverksamma. Lunds universitet ska möta detta genom att utveckla sitt kursutbud inom det livslånga lärandet.

Detta arbete behöver i hög grad utvecklas i samverkan med näringsliv, industri och offentlig sektor.

Interkulturell kompetens i en internationell lärmiljö. Lunds universitet har studenter från många nationaliteter och ser globalt engagemang som ett viktigt verktyg för studenters kompetensutveckling. Med internationellt utbyte eller internationalisering på hemmaplan får studenter fler perspektiv under sin utbildning och kan rusta sig för ett globalt arbetsliv. EU arbetar för mer rörlighet och mer samverkan, även digital, mellan lärosätena. I en internationell lärosal behöver både språk och kulturell förståelse vara en del av pedagogiken. Detta gäller också för att i övrigt bli ett universitet som omfattas av mångfald.